

A zászlótartó emlékére

Jellegzetes alakja volt a zászlóaljnak... hiszen ő volt a zászlótartó. Nagy tisztesség ez egy fegyveres egység életében, és különös tisztelettel néznek fel mindig arra az emberre, aki a zászlót a vállára veheti, és elvonulhat vele ünneplő alegységeink arcéle előtt.

Aki volt katona, tudja, hogy a zászló szimbólum. A zászlóban testesül meg elvtársaink hazaszeretete, becsülete, az egység harckészsége, és mindaz, ami összekapcsol beosztottat és parancsnokot a nagy cél érdekében.

Igen, ő volt a zászlótartó! Annak idején különös gondot kerestem az egységben egy olyan embert, aki minden tekintetben megfelelt erre a megismerendő feladatra. Hosszú időn keresztül tanulmányoztam az embereket, az arcokat, mert éreztem és tudtam, hogy itt olyan emberre van szükség, aki kiállításával, magatartásával jelképezi a munkásság harcos múltját, aki külsejében úgy mond jelképezi a fegyverre és harcra kelt munkásközösséget.

Abban az időben nem volt a zászlóaljnak még harcos tradíciója, nem álltak mögöttünk harcos, küzdölköző napok. Tehát a zászlótartóban kellett megkeresnem a megtalálom mindazt, ami abban az időben jelképesen összefonódott a munkásság létrehozásának nagy célkitűzésében.

Hamarosan feltűnt előttem egy ember, a magá szikárságával, barázdált, napbaránított arcával. A magá megfontolt komolyságával kitűnt az emberek

közül — öt választottam. Igen, öt, a Miska bácsit, mert ő mindig az volt nekünk, és az is maradt. Tipikus munkás volt! Pedig még akkor sem tudtam róla, hogy milyen harcos múlt áll mögötte. De éreztem, hogy ez az ember sokat tud, sok mindent megért, éreztem, hogy ez az ember egyszer még példakép lehet előtünk. Csak később, amikor a kortársai elmondták, hogy kicsoda ő, állunk meg előtte nagy tisztelettel, ő volt Kerom Mihály.

Soha nem dicsekedett, de nem is panaszkodott. Szótlan kintárással órákon keresztül állt a zászló mellett tűző napon, vagy hidegben. A zászlót soha nem adta ki a kezéből. Soha nem beszélt arról, hogy szikársága egy alattomos, lappangó betegség takar. Jellegzetes egyéni magatartása mellett igyekezett vidám lenni, és nagyon szeretett közöttünk. Ezt tette éveken keresztül. Az ünnepeinkre, felvonulásainkra, ahol neki, mint zászlótartónak feladata volt, megkülönböztetett gondot készült. Egyszerű egyenruhánk, amely rajta feszült, mindig tükrözte az ünnepélyességet, ahányszor megjelent parancsnok előtti, a csapatzászló átvételére.

Igazi kommunista ember volt. Emlékeimben azok közé fog tartozni, akikről a tisztelet legmagasabb fokán fogok adózni.

A zászlótartó elment, és sajnos egy igazikommunistáival ismét kevesebben lettünk.

Kerom Mihály,
a szegedi munkásság nyugalmazott parancsnoka

Út épül a Duna-kanyarba

Jelentősen megnövekedett a Duna-kanyar idegenforgalma: évente csaknem 4 millióan látogatják festői tájait. Az útvonalak azonban már korszerűtlenek, s különösen a hétvégi napokon olyan zsúfoltak, hogy csak lépésben haladhatnak a járművek. A jobb parton hamarosan javul a helyzet, ugyanis a 11-es műút szentendre—visegrádi szakaszának tehermentesítésére utat építenek a Pilisben. A tervek szerint a szentendre—pilisszentlázló út folytatásaként a községtől a Lence patak völgyében Visegrádig húzó erdei feltáró utat teszik alkalmassá a közúti forgalom számára. A 10,5 kilométer hosszú szakaszt kétsávos, aszfaltburkolású úttá építik ki, amely a nyáron átadásra kerülő visegrádi meleg vízű strandnál csatlakozik a 11-es műúthoz. A mintegy 50 millió forintos beruházással készülő útszakasz jövőre adják át rendeltetésének.

Helyreállítják a Tolsztoj-házat

1978 szeptemberében lesz 150 éve, hogy a nagy orosz író, Lev Tolsztoj megszületett. A Háború és béke, Anna Karenina, a Feltámadás című regények írójának Jasznaia Poljana-i birtokát teljesen rendbe hozták a jubileum alkalmából. A túli területen levő ősi birtokon Tolsztoj több, mint 50 évét élt. Sétái, vagy lovaglálai alatt gondolta végig regényterveit, főhőseinek jellemét, itt jegyezte fel gondolatait, megfigyeléseit, a csodálatos hazai tájjal való találkozás

Emlékmúzeum Kassák Lajosnak

Sokan találóan nevezik Kassák Lajost az egyszemélyes magyar avantgarde-nak. Idén tiz esztendeje, hogy nincs már közöttünk, rendkívüli hagyatéka azonban méltó környezetben várja az érdeklődőket, hozzáférhető a kutatásnak. Tavaly nyílt meg Obudán, a Zichy-kastély épületében, a Kassák-émlékmúzeum, mint a Petőfi Irodalmi Múzeum kihelyezett részlege. Vezetője, dr. Csaplár Ferenc nem is olyan régen még Szegeden tanított, a Rózsa Ferenc és Tömörkény gimnáziumokban, az idő tájt két könyve jelent meg a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumáról és Barta Lajosról. Három esztendeje került Budapestre, a Petőfi-múzeumhoz, s mivel hosszabb ideje foglalkozik a Kassák-életművel (készülő monográfiájának részleteit a közelmúltban publikálta folyóiratokban), most kutatási területének szerencsésen közvetlen közelébe kerülhetett.

Tisztelet az alkotónak

Kassák a magyar irodalomban és művészetben a munkásságát felemelkedését, szellemi energiáit és az új társadalmi rend megteremtésére való elhivatottságát reprezentálja — mondja a múzeum vezetője. — Az alkotómunkát fiatalon lakatosként, vasmunkásként ismert meg, szívből önképzés

után kezdett írni. 1915-ben a világháborúval szembe forduló fiatal írókat, művészeket gyűjtötte maga köré: A Tett, majd a Ma címmel alapított folyóiratát; mozgalmat szervezett, s részt vett az első magyar proletárdiktatúra létrehozásának küzdelmében. Munkásságát a húszas évek elején kiterjesztette a képzőművészet, a tipográfia, a reklám, a színpadművészet, majd a fotó területére. Nemcsak a magyar avantgarde legnagyobb hatású írója, európai tekintélyű művésze és mozgalomszervezője, századunk magyar lírájának egyik megújítója, a modern magyar képző- és könyvművészet iskolateremtő mestere volt, hanem a húszas évek második felében — prózai műveivel, mindenekelőtt világirodalmi rangú önéletrészével, az Egy ember életével — a magyar realista irodalom hagyományainak továbbfejlesztője, szociográfiai jellegű szépirodalmunk kezdeményezője is. A szocialista szellemi és tárgyi kultúra tömegmértékű elterjesztése, a tudat- és ízlésfejlesztés ma társadalmunk egyik legfontosabb feladata. A Kulturális Minisztérium, Budapest III. kerületi tanácsa és a Petőfi Irodalmi Múzeum a modern magyar irodalom és művészet szocialista elkötelezettségű nagy alkotójának tisztelgett akkor, amikor Kassák Lajosnól megvásárolva a hagyatékat éppen Obudán, az író és művész egykori szűkebb pátriájában hozták létre emlékmúzeumot.

Páratlan értékű anyag
A Zichy-kastély festői környezetű épületgyűjtése a régi Obudából maradt meg, a hely, ahol áll, a XVII. századból kapta elnevezését: Fő tér. A kastély mai formája a XVIII. század közepén alakult ki, gazdasági épületszárny veszi körül. A felszabadulás után sokáig elhanyagolt állapotban volt, lakóházként, raktárként is használták, s most a III. kerületi tanács az itt létesült szinte városnyi új lakótelep új, körülbelül 30 ezer lélekszámu lakosságát, annak művelődését akarja szolgálni. A kastély első emeletén rendezték be a Kassák-émlékmúzeumot, a földszinten és a szárnyépületben klubház, helytörténeti

múzeum található. Igen komoly anyagi erőfeszítésekkel hozták létre, csak az épület helyreállítása 14 millió forintba került, nem számítva a jelentős társadalmi munkát. Segítséget nyújtott a KISZ Központi Bizottsága és a Fővárosi Tanács is. A Kulturális Minisztérium vásárolta meg a hagyatékat, a Petőfi múzeum pedig a működését és az állandó kiállításat biztosítja. Három terebben találjuk az állandó kiállítást, mely kronologikus sorrendben mutatja be Kassák szépirodalmi, irodalomszervezői, képzőművészeti, iparművészeti és munkásságalmi tevékenységének alkotásait, dokumentumait. További két terem jut az időszaki kiállításoknak; még az idén részletesen bemutatják Kassák reklámtervezői és tipográfiai munkásságát. A nagytérbebeli nyílt kisteremben képzőművészeti alkotásokat találunk, kollázsokat, grafikákat. Es a műzeumrésztelhez tartozik még az archívum, körülbelül kétezer kötetes könyvtárral, melynek elsősorban folyóiratanyaga világviszonylatban is unikum, ma már megszereshetetlen kiadványok sokaságával, a húszas-harmincas évek modern irodalmi és művészeti mozgalmainak páratlan értékű dokumentumaival. Megtalálható itt például a futurizmus megalapítójának, Marinetti-nek húsz kiadványa, a francia szürrealisták több folyóirata, a Bauhaus-mozgalom szinte összes kiadványa, és számos szovjet, amerikai, angol korai kiadvány. Itt van Kassák teljes levelezésanyagát és kéziratait, valamint körülbelül háromszáz képzőművészeti alkotása; festmények, kollázsok, grafikák. Az eredeti anyagot gazdag, fél évszázadon át gondosan gyűjtött sajtóanyag egészíti ki, más is olyan rendezett állapotban, hogy a hazai és külföldi kutatóknak valóságos paradicsoma.

Barokk és avantgarde

— Sok vita folyt arról — jegyzi meg dr. Csaplár Ferenc —, hogy a konstruktivista hagyatékat miként illeszkedik a barokk kastély hangulatvilágához. Késztelenül harmonikusabb lehetne valamely harmincas évekből modern épületben, melyeket netán Kassák kortársai, Fischer József vagy Molnár Farkas terveztek, hogy kicsit hazabeszéljük, mondjuk Szegeden, a Berzsenyi utcai Molnár Farkas-házban. Mégis azt kell mondanom, az obudai kastélyban izgalmasabb válik a Kassák-hagyatékat, mert a mostani Obudát is jellemzi: a kastély maga a régi, több mint kétezer éves települést idézi, benne elhelyezett modern anyag pedig a jelent, ahogyan azt Kassák Lajos fél évszázada, a húszas években — képzőművészeti alkotásainak, reklámterveinek tanúsága szerint — elképzelte.

Nikolényi István

Új magyar filmek

„Nagyüzem van a hazai filmstúdiókban: javában készülnek a tavaly elkezdett produkciók és jó néhány új film előkészületei, próbafelvételei is zajlanak. A legfiatalabb filmstúdióban, a Dialógban dolgozik Makk Károly, aki Bacsó Péter és Örvény István forgatókönyvének felhasználásával viszi filmre Hunyady Sándor: A vörös lámpás ház című kisregényét. A színes film operatőre Tóth János, főszerkesztő Makay Margit, Psota Irén, Cserhalmi György és az olasz Carla Romanelli. Míg Makk Károly számára már csak egy forgatási nap van hátra, a Riasztólövés című új Bacsó Péter-filmnek zaj-zöreje felvételei folynak. A napjainkban játszódó történetet Zsombolyai János fényképezi. A főhősöket Kútvolgyi Erzsébet, Andorrai Péter, és Simon Ágoston kelti életre. Budapesti külső felvételek dolgoznak az Ók ketten című produkció készítői. A Mészáros Márta által rendezett alkotásban Marina Vlady és Monori Lili láthatják majd a nézők. A próbafelvételeknél tart Fábri Zoltán filmje, amely Balázs József Magyarok című regénye nyomán kerül a mozikba. Az operatőr Illés György, a szereplők között találjuk Konez Gábort, Solti Bertalant, Papp Évát, Apor Noémit. Most indulnak meg Zsombolyai János új filmjének előkészítő munkálatai is. A Tartályvonalat Pest felől felvételeit nyárra tervezik.

A Budapest Filmstúdióban Dárdai István Nővérek című, a mai valóságából merített filmjének összeállításán dolgozik. A Dübörgő csend című film stábján jelenleg a műtermekben forgat és ugyancsak a filmgyárban veszik fel a Jókai nyomán készült új Várkonyi Zoltán-film, a Fekete gyémántok „nemzetközi hangját”, ami a film külföldi szinkronizálásához szükséges. Április közepén indul, jelenleg az előkészítés stádiumában van Rényi Tamás KO című produkciója, amelynek könyvét Müller Péter írta, operatőre pedig Zsombolyai János lesz. Április közepén kezdődnek meg ugyancsak itt Kerétesz Ákos Névnapi című művének felvételei Bán Róbert fényképezésével.

Közös bűn című forgatókönyvből Mihályfi Imre rendez filmet. Ők most Helveciában. Könesög-tanyán dolgoznak. Az Objektív Filmstúdió Ekezet című produkcióján az utolsó simításokat végzik. Kardos Ferenc filmje a mai pedagógusok helyzetéről szól és az oktatási reform kérdésében foglal állást. Április elején kezd meg Sára Sándor Nyolcvan huszár című filmjének forgatását, amelyet várhatóan jövőre fejez be. (MTI)

Újjáalakult zsinat

Tizenkét éves ciklusokra kap megbízatást a magyarországi református egyház legfőbb vezető testülete, a száztagú zsinat, amely most megtartotta újjáalakuló ülését. Az eseményen részt vettek a hazai protestáns egyházak vezetői, valamint három országból érkezett külföldi egyházi személyiségek is. A zsinaton megjelent és felszólalt Miklós Imre államtitkár, az állami egyházügyi hivatal elnöke.

A zsinat lelkes elnöke dr. Bartha Tibor püspököt, világi elnökét dr. Zsebők Zoltán orvosprofesszort választották. A zsinat nyilatkozatot fogadott el, amelyben támogatja a Hazafias Néppárt programját, állást foglal az európai béke és biztonság ügye mellett, kinyilvánítja, hogy a magyarországi református egyház a jövő-

Címzetes egyetemi tanárok kinevezése

Tegnap délelőtti bensőséges ünnepséget rendeztek a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Az ünnepségen részt vett dr. Konez János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, Deák Béla, a Szeged városi pártbizottság titkára, Szabó G. László, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese, Banyainé dr. Birkás Mária, Szeged megyei jogú város tanácsának elnökhelyettese.

Dr. Petri Gábor, a SZOTE rektora nyugállományba vonulása alkalmából miniszteri dekrétumot adott át dr. Huszák István Kossuth-díjas, egyetemi tanárnak, az Ideg- és Elmeegógyászati Klinika igazgatójának; dr. Kisváry György egyetemi tanárnak, a SZOTE Orvosi Biológiai Intézetének vezetőjének és dr. Nopák István egyetemi tanárnak, a SZOTE Gyógyászati Intézetének igazgatójának.

Ezt követően a rektor ismertette az új címzetes egyetemi tanárok kinevezését. Címzetes egyetemi tanárrá nevezte ki az egészségügyi miniszter dr. Bódis Lajos és dr. Szarvas Ferenc, a Szeged megyei jogú városi tanács körházaának főorvosát. Dr. Fleischmann Tamást, a budapesti Országos Onkológiai Intézet főorvosát pedig címzetes docenssé nevezte ki.